

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) və Türkiyə Elmi və
Texnoloji Araşdırmalar Şurası (TÜBİTAK) arasında elm və
texnologiya sahəsində əməkdaşlıq haqqında**

P R O T O K O L

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) və Türkiyə Elmi və Texnoloji Araşdırmalar Şurası (TÜBİTAK) (bundan sonra "Tərəflər" adlandırılacaq) elm və texnologiyanın hər iki dövlətin milli iqtisadiyyatının inkişafındakı əhəmiyyətini dərk edərək,

elmi və texnoloji əməkdaşlığı bərabərlik və qarşılıqlı fayda əsasında möhkəmləndirmək və inkişaf etdirmək niyyəti ilə,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Ümumi müddəalar

Tərəflər bu Protokolun müddəalarına və ölkələrinin mövcud qanunvericiliyinə və qaydalarına uyğun olaraq Azərbaycanın və Türkiyənin tədqiqat qurumları və universitetləri arasında elm və texnologiya sahəsində əməkdaşlığı təşviq edəcək və dəstəkləyəcəklər.

Maddə 2

Əməkdaşlığın növləri

Əməkdaşlıq aşağıdakı formalarda həyata keçiriləcəkdir:

- a. Tədqiqat nəticələrinin mübadiləsi və alimlərin, mütəxəssislərin və tədqiqatçıların mübadiləsi də daxil olmaqla birgə tədqiqat və inkişaf layihələri;
- b. Tədqiqat işinin həyata keçirilməsi məqsədilə fərdi qaydada alimlərin mübadiləsi, davam edən tədqiqat fəaliyyətləri barədə informasiya mübadiləsi, yeni elmi üsulların mənimsənilməsi, mühazirələrin təqdim olunması, birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün yeni elmi əlaqələrin yaradılması, elmi tədbirlərdə iştirak;
- c. Birgə elmi tədbirlər, konfrans, simpöziyum, kurs, seminar, sərgi və s. keçirilməsi;
- d. elmi-texnoloji məlumatların və sənədlərin mübadiləsi;
- e. tədqiqat və inkişaf avadanlıqlarının və elmi qurğuların birgə istifadəsi;
- f. qarşılıqlı razılıq əsasında elmi və texnoloji əməkdaşlığın digər formaları.

Maddə 3

Əməkdaşlığın digər formaları

3.1. Tərəflər Avropa İttifaqının Yeddinci Çərçivə Proqramının (EU FP7) Beynəlxalq Əməkdaşlıq (INCO) layihələrində iştirak konteksti çərçivəsində əməkdaşlıq edəcəklər.

3.2. EU FP7 çərçivəsində əməkdaşlıqla bağlı icraiyyə məsələləri Birgə İşçi Qrupu tərəfindən işlənilib hazırlanacaqdır.

Maddə 4 **Qarşılıqlı əməkdaşlıq sahələri**

Tərəflər öz ölkələri üçün prioritet məqsədləri nəzərə almaqla, ümumi maraq kəsb edən aşağıdakı sahələrdə əməkdaşlığı inkişaf etdirəcəklər:

- fundamental elmlər;
- energetika;
- yer elmləri;
- ictimai elmlər.

Tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında digər əməkdaşlıq sahələri və formaları əlavə oluna bilər.

Maddə 5 **Birgə İşçi Qrupu**

5.1. Bu Protokolun həyata keçirilməsi məqsədilə Tərəflərin təyin etdiyi bərabər saydı təmsilçidən ibarət Birgə İşçi Qrupu yaradılacaqdır. Birgə İşçi Qrupunun vəzifələri aşağıdakılardır:

- a. elm və texnologiyaya dair milli siyasət və hər bir ölkənin qurumları tərəfindən təqdim olunan məlumatlar əsasında əməkdaşlıq sahələrinin müəyyən edilməsi;
- b. bu Protokolun həyata keçirilməsi üçün əlverişli şəraitin yaradılması;
- c. birgə proqram və layihələrin həyata keçirilməsinə yardım;
- d. ikitərəfli elmi və texnoloji əməkdaşlıq nəticəsində yaranan təcrübə mübadiləsinə dəstək və onun gələcək inkişafı üçün təkliflərin qiymətləndirilməsi.

5.2. Birgə İşçi Qrupunun iclasları qarşılıqlı razılaşma əsasında, ətraflı müzakirəsi tələb olunan məsələlər olduqda keçirilir. Bununla belə, Birgə İşçi Qrupu yazışmalar vasitəsilə də fəaliyyət göstərə bilər.

5.3. Birgə İşçi Qrupu öz prosedur qaydalarını işləyib hazırlaya bilər.

Maddə 6 **Birgə tədqiqat və inkişaf layihələri**

Bu Protokolun 2-ci maddəsinin (a) yarımbəndinə əsasən birgə tədqiqat və inkişaf layihələri aşağıdakı qaydada həyata keçiriləcəkdir:

a. Tərəflər hər iki ildən bir eyni vaxtda olmaqla Təkliflər üçün çağırış nəşr etdirəcəklər;

b. Layihə təklifləri planlaşdırılan birgə tədqiqat işinin məqsəd və əsaslandırılması, tətbiq olunacaq metodologiya, hər bir tədqiqat heyətinin tərkibi və nəzərdə tutulan icra müddəti haqqında ətraflı məlumatı əhatə etməlidir;

c. Xüsusi "Layihə təklif forması"ndan (əlavə 1) istifadə edilməklə ingilis dilində hazırlanmış layihə təklifləri qiymətləndirilmək və təsdiq olunmaq üçün eyni zamanda AMEA-ya və TÜBİTAK-a təqdim edilməlidir. Təkliflər hər iki Tərəfin öz qayda və nizamnamələrinə uyğun olaraq müstəqil şəkildə qiymətləndirilməli və təsdiq olunmalıdır. Yalnız hər iki Tərəfin təsdiq etdiyi təkliflər dəstəklənəcəkdir;

d. Birgə tədqiqat layihəsinin icra müddəti 2 (iki) ildən artıq olmamalıdır. Bu Protokol tərəfindən dəstəklənən spesifik layihə çərçivəsində bir istiqamətdə səfərin ümumi müddəti 1 (bir) il ərzində 2 (iki) aydan, bütün birgə layihələr üçün ümumi kvota 1 (bir) il ərzində 6 (altı) aydan artıq olmamalıdır;

e. Hər elmi səfər barədə Azərbaycan alimləri tərəfindən AMEA-ya və 1 Türkiyə alimləri tərəfindən TÜBİTAK-a (bir) ay əvvəldən məlumat verilməlidir. Müraciətdə planlaşdırılmış səfər zamanı görülmək işin qısa məzmunu göstərilməlidir;

f. İcra müddətinin başa çatmasından sonrakı 2 (iki) ay ərzində görülmüş işlər və əldə olunmuş nəticələr barədə yekun hesabat hər iki tədqiqat qrupunun birgə iştirakı ilə ingilis dilində hazırlanmalı və AMEA-ya və TÜBİTAK-a təqdim edilməlidir.

g. Yuxarıda qeyd olunan layihə tədqiqatçılarının mübadiləsinin maliyyələşdirilməsi ilə yanaşı, Tərəflər məqbul saydıqları halda, müvafiq olaraq öz tədqiqat qruplarını əlavə tədqiqat fondu ilə təmin edə bilərlər. Hər iki Tərəfin eyni dərəcədə maliyyələşdirilməsi arzu olunsa da, bu məcburi deyildir.

Maddə 7

Alim və mütəxəssislərin fərdi qaydada mübadiləsi (Qısamüddətli səfərlər)

Bu Protokolun 2-ci maddəsinin (b) yarım bəndinə əsasən alimlərin fərdi qaydada mübadiləsi aşağıdakı qaydada həyata keçiriləcəkdir:

a. Tərəflər müştərək tədqiqat layihələrindən başqa alim və mütəxəssislərin fərdi qaydada mübadiləsi üçün bir istiqamətdə səkkiz həftəlik illik kvota ayırmaq haqqında razılığa gəlirlər. Kvota hər təqvim ili üçün müəyyən olunur və istifadə olunmadıqda işə növbəti ilə keçirilə bilməz. Fərdi elmi səfərin müddəti on gündən artıq olmamalıdır;

b. Elmi səfər təklif etməzdən əvvəl, hər iki Tərəfin alimləri öz aralarında ilkin əlaqə yaradır, xüsusi bir mövzuda əməkdaşlıq barədə razılığa gəlirlər. Hər səfərdən ən azı 2 (iki) ay əvvəl, göndərən Tərəf qəbul edən Tərəfi "Qısamüddətli səfər üçün ərizə forması"nda (əlavə 2) tələb olunan məlumatlarla təmin edir. Qəbul edən Tərəf proqramı nəzərdən keçirir, onu yekunlaşdırır və təsdiq edir.

c. Namizədlə bağlı müraciət edildikdən sonra 1 (bir) aydan gec olmayaraq qəbul edən Tərəf göndərən Tərəfi təklif olunan namizədin qəbul edilməsi ilə bağlı məlumatlandırır.

Maddə 8

Birgə görüşlərin təşkili

Bu Protokolun 2-ci maddəsinin (c) yarım bəndinə əsasən birgə görüşlər aşağıdakı kimi təşkil olunacaqdır:

8.1. Elmi və texnoloji simpoziumlar, konfrans və seminarlarla bağlı təkliflər ən azı aşağıdakı məlumatları ehtiva etməlidir:

- Təklif edənin adı, elmi dərəcəsi və mənsubiyyəti;
- ixtisaslaşma sahəsi;
- təklif olunan seminarın başlığı;
- iştirakçı ölkələrin qarşılıqlı maraqlarının aydınlaşdırılması;
- xaricdəki həmkarların adları və mənsubiyyəti (müvafiq yazışmalar əlavə olunmalıdır);
- xaricdə yaşayan həmkarlarla mövcud və keçmiş əməkdaşlıq;
- seminarın təklif olunan keçirilmə vaxtı, yeri və s.

8.2. Elmi və texnoloji simpoziumlar, konfrans və seminarların keçirilməsi barədə təkliflər AMEA və TÜBİTAK tərəfindən təsdiq olunmalıdır. Mövzunun təsdiqindən sonra hər iki Tərəfdən seminarın elmi proqramını əlaqələndirmək üçün elmi əlaqələndirici təyin olunacaqdır;

8.3. Göndərən Tərəfdən olan nümayəndə heyəti 6-10 nəfər alimdən ibarət olmalıdır;

8.4. Göndərən Tərəf beynəlxalq yol xərclərini öz üzərinə götürəcəkdir. Qəbul edən Tərəf tədbirin təşkilini və bütün xərclərini, həmçinin iştirakçıların 7 gün ərzində bütün qalma xərclərini öz üzərinə götürəcəkdir.

Maddə 9

Xərclər

Başqa formada qarşılıqlı razılıq əldə olunmadığı təqdirdə, ekspert, alim və digər mütəxəssislərin bu Protokola əsasən mübadiləsi ilə bağlı xərclərin ödənilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

9.1. Göndərən Tərəf birgə layihələrin həyata keçiriləcəyi şəhərə qədər beynəlxalq səyahət xərclərini öz üzərinə götürür.

9.2. Qəbul edən Tərəf ölkəsi ərazisində, nəqliyyat, yaşayış və gündəlik xərclərini öz üzərinə götürür. Bu xərclər üçün vəsait hər bir layihənin büdcə hesablamalarına daxil ediləcəkdir. Gündəlik cari müavinətlər aşağıda göstərilmişdir. Göstərilən müddəalar Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı ilə dəyişiklik edilənə qədər etibarlı sayılır. İnflyasiya dərəcələrini nəzərə almaqla müavinətlər vaxtaşırı nəzərdən keçiriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikasında:

Mehmanxanada və ya ona ekvivalent başqa yaşayış yerində pulsuz yerləşmə;
gündəlik vəsait: hər gün üçün 20 Avro (ekvivalent Azərbaycan valyutası).

Türkiyə Respublikasında:

Universitetin qonaq evində və ya ona ekvivalent başqa yaşayış yerində pulsuz yerləşmə;

gündəlik vəsait: hər gün üçün 20 Avro (ekvivalent Türkiyə valyutası).

9.3. Göndərən Tərəf öz alimlərinin tibbi yardım da daxil olmaqla, təcili yardım üzrə tibbi sığortasını öz üzərinə götürməlidir.

Maddə 10

Nəticə haqqında informasiyanın yayılması

10.1. Bu Protokol çərçivəsində həyata keçirilən əməkdaşlıq fəaliyyətlərindən əldə olunan elmi-texnoloji nəticələr və digər məlumatlar, əməkdaşlıq edən hər iki tərəfdaşın razılığı ilə və hər iki Tərəfin imzaladığı əqli mülkiyyət haqqında beynəlxalq sazişlərə əsasən elan oluna, çap edilə və kommersiya məqsədi ilə istifadə oluna bilər.

10.2. Bu Protokol çərçivəsində həyata keçirilən layihə və proqramlarda iştirak məqsədi ilə, əməkdaşlıq edən tərəfdaşların razılığı əsasında, üçüncü ölkənin və ya beynəlxalq təşkilatların alimləri, texniki ekspertləri və institutları dəvət oluna bilər.

Maddə 11

Həyata keçirilmə və hüquqi aspektlər

11.1. Bu Protokol Tərəflər arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə bağlanılır və beynəlxalq hüquqa əsasən Tərəflərin dövlətləri üçün məcburi xarakter daşıyan saziş təşkil etmir. Bu Protokolun heç bir müddəası Tərəflərin dövlətləri üçün hüquq və ya öhdəliklərin yaradılması kimi təfsir və tətbiq edilə bilməz.

11.2. Bu Protokolun təfsiri və həyata keçirilməsi ilə bağlı hər hansı fikir ayrılığı Birgə İşçi Qrupu çərçivəsində və ya Tərəflər arasında məsləhətləşmələr yolu ilə həll ediləcəkdir.

11.3. Bu Protokol çərçivəsində yaradılan əməkdaşlıq fəaliyyətinə hörmət əlaməti olaraq, hər bir Tərəf onun həyata keçirilməsi üçün mümkün olan ən yaxşı şəraitin təmin edilməsi məqsədilə dövlətlərinin milli qanunvericiliklərinə uyğun şəkildə bütün zəruri tədbirləri görəcəklər.

11.4. Bu Protokola Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı əsasında istənilən vaxt dəyişiklik edilə bilər. Belə dəyişikliklər 12-ci maddənin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir.

Maddə 12

Qüvvəyə minmə, müddət və ləğv edilmə

12.1. Bu Protokol beş il müddətinə bağlanılır və imzalandığı tarixdən qüvvəyə minir.

12.2. Tərəflərdən biri bu Protokolu ləğv etmək niyyəti barədə yazılı bildiriş vermədiyi təqdirdə, bu Protokol avtomatik olaraq növbəti beş illik müddətlərə uzadılır.

12.3. Bu Protokol qeyd olunan bildirişin tarixindən altı ay sonra ləğv edilir. Bu Protokolun ləğvi, onun çərçivəsində həyata keçirilən və bu Protokolun ləğv olunduğu tarixdə tam başa çatmamış olan layihə və proqramlara təsir etmir.

Bu Protokol Ankara şəhərində 13 noyabr 2013-cü il tarixində hər biri Azərbaycan, türk və ingilis dillərində olmaqla, iki əsl nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Bu Protokolun təfsirində fikir ayrılığı olduqda, ingilis dilindəki mətndən istifadə ediləcəkdir.

**Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyası (AMEA)
adından**

**Türkiyə Elmi və Texnoloji
Araşdırmalar Şurası (TUBİTAK)
adından**

